

Oversikt over viktige rettsavgjørelser og lovgivning siste år

Lovgivning – åndsverkloven

- Høringsutkast til ny åndsverklov
 - Utsendt 17. mars 2016
 - Høringsfrist 1. september 2016
- Prop. 104 L (2016-2017)
 - Sendt til Stortinget 5. april 2017
 - Høring 9. mai 2017 + +
- Familie- og kulturkomitéen besluttet å utsette behandlingen til høstsesjonen
- Status nå ???

Lovgivning – personopplysningsloven

- Høringsnotat utsendt 6. juli 2017
 - Høringsfrist 16. oktober 2017
- Implementere GDPR i norsk rett
- Trer i kraft i EU 25. mai 2018
- Egen gjennomgang senere i dag!

Lovgivning – EU (Digital Single Market)

- Forslag til nytt regelverk lansert 14. september 2016
 - Ny forordning som endrer SatCab – COM(2016)594
 - Nytt direktiv som endrer InfoSoc – COM(2016)593
 - Ny forordning om tilgang for blinde m.v. – COM(2016)595 (Marrakesh-traktaten)
 - Nytt direktiv om tilgang for blinde m.v. – COM(2016)596
- Ikke endelig vedtatt
- Eget innlegg senere i dag!

Lovgivning – EU

- eIDAS-forordningen
- Ny kommunikasjonsvernforordning: Forslag på høring i EU/Norge

Rettspraksis - Norge

- Blokkering – ingen nye saker siden siste Forum Rettsinformatikk
- Utlevering av identitet – en ny sak
 - Første sak etter åvl. § 56b
 - Ref. Rt-2010-774 (Max Manus)
- Beslag i domenenavn (popcorn-time.no)
 - Straffeprosessuelle regler

HR-2017-833-A (Scanbox Entertainment-Telenor)

- Utlevering av identitet bak IP-adresse, åndsverkloven § 56b
 - Tingretten: medhold i utlevering
 - Lagmannsretten: Opphevet kjennelsen
 - Høyesterett: Anken ble forkastet
- Åtte datamaskiner hadde delt filmen «The Captive» i perioden 27. november – 1. desember 2015
- BitTorrent (P2P) benyttet
- Nkom hadde nektet å gi fritak fra taushetsplikt etter ekomloven § 2-9
- HR: Det må foretas en konkret interesseavveining i det enkelte tilfelle
 - Hensynet til rettighetshaver
 - Hensynet til abonnentens personvern

HR-2017-833-A (Scanbox Entertainment-Telenor) (forts.)

- Forarbeidene: Rettighetskrenkelse er ikke nok i seg selv
- HR: Overtredelsen må være av et visst omfang
 - Momenter: Grovhet, skadevirkninger, type verk
- Lagmannsretten mente krenkelsen ikke var grov nok, HR fant ingen feil ved Lagmannsrettens lovforståelse

LB-2017-41336 (Beslag i domenenavn popcorn-time.no)

- Økokrim beslagla domenenavnet popcorn-time.no
 - Straffeprosessloven § 203 («ting som antas å kunne inndras» kan beslaglegges inntil rettskraftig dom foreligger)
- Tingretten opprettholdt beslaget
- Lagmannsretten opphevet tingrettens kjennelse pga. feil ved kjennelsesgrunnene
- «I tingrettens drøftelse er det ingen vurdering av om, og i tilfelle i hvilken grad, programvaren [PopcornTime] brukes til lovlig virksomhet som ikke krenker opphavsrett.»
- Lagmannsretten mener i tillegg at det må foretas en interesseavveining, lik den som åndsverkloven gir anvisning på
- Saken er ennå ikke avgjort

Rettspraksis – EU-domstolen

- Mange dommer med relevans til rettsinformatikk
 - Opphavsrett på internett
 - Personvern
- Rettspraksis fra EU-domstolen har stor betydning også i Norge

Rettspraksis - lenking

- Diskutert lenge om lenking er «communication to the public» og underlagt eneretten
 - («Overføring til allmennheten» foreslått som ny enerett i utkastet til ny åndsverklov)
- Tidligere:
 - Svensson (C-466/12) – «New public»
 - » Andre enn de rettighetshaver har tatt i betraktning ved publiseringen
 - Best Water (C-348/13) – embedding
 - C More Entertainment (C-279/13) – lenking som omgår tilgangsbegrensning
- Nå:
 - GSmedia (C-160/15) – Generaladvokatens uttalelse gjennomgått i fjor
 - Filmspeler (C-527/15)

C-160/15 (GSmedia)

- Lenking til materiale utlagt uten rettighetshavers samtykke
- Bilder tatt av Britt Dekker, for publisering i Playboy
- Lagt ut på «filefactory.com» av en anonym person
 - Ingen tilgangsbegrensninger
- Artikkel med lenker publisert på nettsiden GeenStijl
- Dommen viser til Svensson – «new public»
- Det skal foretas en individuell vurdering, der bl.a. følgende momenter er relevante
 - Indispensable role played by the user
 - Deliberate nature of the intervention

C-160/15 (GSmedia) (forts.)

- Den som legger ut en lenke vet normalt ikke om det er innhentet samtykke til publiseringen
- Men dersom den som legger ut en lenke vet eller bør vite at verket er utlagt uten samtykke
 - Lenkingen skal anses som overføring til allmennheten
- Dersom lenken er lagt ut «for profit» må den som lenker sjekke at verket er lagt ut med samtykke fra rettighetshaver
 - Presumeres å være i ond tro

C-527/15 (Filmspeler)

- Maskinvare til bruk for strømming av film
- Inkludert programvare basert på open source som gjør det mulig å spille filmer
 - Inkludert add-ons laget av tredjemann som lenker til nettsider der beskyttede verk er gjort tilgjengelig uten samtykke fra rettighetshaver
- Avertert som en fordel ved produktet at det gjør det mulig å få tilgang til materiale lagt ut på internett uten samtykke fra rettighetshaver
- Er dette en overføring til allmennheten?
- EU-domstolen: Må foretas en individuell vurdering (ref. GSmedia)
 - Herunder legges vekt på «essential role»
 - «New technical means» eller «new public»
 - Betydningen av at handlingen foretas «for profit»

C-527/15 (Filmspeler) (forts.)

- Er det en «communication»?
 - Ren leveranse av fysiske midler er ikke nok
 - Men pre-installasjon av add-ons som spesifikt lenker til nettsted der verker er ulovlig gjort tilgjengelig
 - » Gjør det lettere å få tilgang til materialet
 - » Noe helt annet enn å levere fysiske midler
- «public»?
 - Retter seg mot et bredt offentlig marked
- «new public»?
 - Visste eller burde ha visst at verkene er lagt ut uten samtykke?
 - Skjedde det «for profit»?
 - » Ond tro presumeres

C-527/15 (Filmspeler) (forts.)

- Spørsmål 2: Er strømmingen ulovlig etter Infosoc Art. 5 (1)?
 - Genererer midlertidig eksemplar
 - Muliggjør lovlig bruk av verket
 - Ikke selvstendig økonomisk betydning
 - (jf. Åndsverkloven § 11 a)
- Domstolen: Bruk av strømmetjenesten er egnet til å skade den normale utnyttelsen og tilsidesette rettighetshavers legitime interesser (jf. Infosoc Art. 5 (5))
- Tilgang til ulovlige verk er hovedattraksjonen ved spilleren
 - Brukeren er i ond tro
- Midlertidig eksemplar faller innenfor rettighetshavers enerett
 - Strømmingen er ulovlig

C-610/15 (Pirate Bay)

- Spørsmål om blokkering av Pirate Bay i Nederland
- Begår Pirate Bay en «communication to the public»?
 - Ingen beskyttede verk finnes på siden
 - Men inneholder metadata som gjør brukerne i stand til å opplaste og nedlaste slike verk
- Momenter:
 - Indispensible role
 - Deliberate nature of the intervention
 - «New public»?
 - Gjøres det «for profit»?

C-610/15 (Pirate Bay) (forts.)

- Communication?
 - The Pirate Bay brukes til å distribuere beskyttede verk
 - Operatørene av Pirate Bay har full kunnskap om dette
 - Operatørene har essensiell betydning
 - Mer enn å bare stille infrastruktur til rådighet
 - » Indeksering /sortering
 - » Sjekker lenker og fjerner «døde» lenker
- To the public?
 - Generelt tilgjengelig, mange brukere
- «new public»?
 - Ond tro
 - For profit
- Konklusjon: Operatørene av Pirate Bay begår rettighetskrengelse

C-174/15 (Vereniging Openbare Bibliotheken)

- Utlån av e-bøker i digitalt format på offentlig bibliotek
- Kan dette gjøres etter samme regler som for utlån av fysiske bøker?
 - Utlåns- og utleiedirektivet (2006/115/EC) Art. 6: Utlån av fysiske bøker kan skje uten samtykke fra rettighetshaver, forutsatt at det etableres en ordning om biblioteksvederlag
- Domstolen:
 - Nedlasting til en bruker av gangen, tidsbegrenset bruk: Har samme karaktertrekk som fysisk utlån
 - Krav: «en kopi, en bruker»
- Men dommen er ikke helt klar
 - Vilkår i nederlandsk rett om at kopien må ha blitt solgt (første gang) av rettighetshaver: Betyr dette at rettighetshaver må ha samtykket til kopieringen til bibliotekets system? (uavklart)

C-166/15 (Microsoft)

- Oppfølging av UsedSoft (C-128/11)
- OK å videreselge lisensen slik at kjøper kan laste ned ny kopi fra rettighetshaverens nettside (UsedSoft)
- Ikke innenfor konsumsjonsretten å videreselge kjøperens backup, selv om originaldisken har blitt skadet eller gått tapt
 - Krever tillatelse fra rettighetshaver
 - Ville krenke rettighetshavers enerett til eksemplarfremstilling

Joined cases C-203/15 og C-698/15

- Tolkning av ePrivacy Directive (2002/58/EC) Art 15 (1)
 - Beskyttelse av trafikk- og lokaliseringsdata fra ekomsektoren
- Krav i nasjonal lovgivning om rutinemessig lagring av trafikk- og lokaliseringsdata er i strid med direktivet
- Det kan bare gis tilgang til trafikk- og lokaliseringsdata ved
 - Bekjempelse av alvorlig kriminalitet
 - Tilgang kan bare gis etter tillatelse fra domstol eller uavhengig administrativ enhet
 - Data kan bare lagres i EU

C-582/14 (Patrick Breyer)

- Lagring av dynamiske IP-adresser for besøkende på en nettside er behandling av personopplysninger
 - Selv om identifisering bare kan skje ved bruk av informasjon som finnes hos en tredjemann (dvs. ISP)
- Det er ikke tillatt å innføre nasjonale lovregler som gir anledning til lagring av IP-adresser ut over det som følger av Personverndirektivet (95/46/EF) Art 7 (f)

C-484/14 (McFadden-Sony Music)

- McFadden tilbyr Wi-Fi til sine kunder
 - Tillater anonym bruk
 - Formål: beskytte personvern, motvirke statlig overvåkning
- Sony Music: McFadden er ansvarlig for ulovlig nedlasting foretatt av kundene
- Domstolen: Å tilby gratis wifi er en informasjonssamfunnstjeneste etter ehandelsdirektivet
 - Forutsetning: Bare en passiv, teknisk tjeneste
- McFadden er fri fra erstatnings- og straffeansvar pga. at tjenesten er en «overføringstjeneste» som faller inn under ehandelsdirektivet Art. 12(1)
- Men kan pålegges å iverksette tiltak for å forhindre at hans nettverk brukes til ulovlig nedlasting
 - Krav om registrering av brukere – et proporsjonalt krav

C-434/15 (Uber)

- Er Uber en «informasjonssamfunnstjeneste» eller en transporttjeneste?
- Generaladvokaten: Uber er ikke en informasjonssamfunnstjeneste under ehandelsdirektivet
 - Ikke bare en tjeneste for å sette sjåfør og passasjer i kontakt med hverandre
 - Håndterer betaling for transporten
- Uber er en transporttjeneste underlagt nasjonal lovgivning
- Domstolen: ?

Spørsmål?

GRETTE